

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2012

Summary in Norwegian

Read the full book on: 10.1787/eag-2012-en

Education at a Glance 2012

Sammendrag på norsk

- Education at a Glance: OECD Indicators er den autoritative kilden for nøyaktig og relevant informasjon om statusen for utdanning rundt om i verden. Den gir data om struktur, økonomi og prestasjonene til utdanningssystemene i de 34 OECD medlemslandene, i tillegg til en rekke G20-nasjoner som ikke er OECD-medlemmer.
- Med mer enn 140 diagrammer, 230 tabeller og 100 000 tall, gir Education at a Glance viktig informasjon om hvordan utdanningsinstitusjoner presterer, effekten av læring på tvers av landegrenser, de økonomiske og menneskelige ressursene som investeres i utdanning, tilgang, deltakelse og progresjon innen utdanning samt læringsmiljøet og hvordan skoler organiseres.

Vurdering av den globale resesjonen – og veien fremover

I en viss tid nå har det globale landskapet for utdanning og økonomi vært under store forandringer, som i hovedsak er drevet frem av to viktige endringer. Den første er de vedvarende fremskrittene innen kunnskapsøkonomien, som har skapt sterke nye insentiver for folk til å bygge sine ferdigheter gjennom utdanning – og for land til å hjelpe dem med å gjøre det. Det andre fenomenet – som er nært knyttet til det første – er den eksplosive veksten av høyere utdanning rundt om i verden, som har økt mulighetene for millioner av mennesker, og som dramatisk utvider det globale antallet høyt utdannede mennesker.

Education at a Glance 2012 ser på disse landskapene i lys av en annen viktig endring: den globale resesjonen i 2009 og 2010. Vår analyse viser at ingen gruppe eller land – uansett hvor godt utdannede de er – er helt immune mot effektene til en verdensomspennende økonomisk nedgang. Samtidig viser den også til de store økonomiske og arbeidsmarkedsmessige fordelene ved å ha et høyere utdanningsnivå – selv i møte med svært dårlige økonomiske forhold.

De økonomiske fordelene med utdanning

På det mest grunnleggende nivået er det tydelig at det å ha mer utdanning hjalp folk med å unngå arbeidsledighet og holde seg i arbeid under resesjonen. For eksempel, mellom begynnelsen på nedgangen i 2008 og 2010 gikk total arbeidsledighet fra allerede høye 8,8 %, til 12,5 % for mennesker uten videregående utdanning, og fra 4,9 % til 7,6 % for mennesker med videregående skole, i gjennomsnitt i OECD-land. I motsetning forble arbeidsledighetsrater for mennesker med høyere utdanning mye lavere, og gikk opp fra 3,3 % til 4,7 % i løpet av samme periode. For alle OECD-land samlet var arbeidsledighetsraten i 2010 omtrent en tredjedel mindre for menn med høyere utdanning enn for menn med videregående utdanning. For kvinner med høyere utdanning var den to femtedeler mindre (Indicator A7).

I tillegg forble inntektsgapet mellom mennesker med høyere utdanning og de med mindre utdanning ikke bare betydelig under den globale resesjonen, det vokste seg enda større. I 2008 kunne en mann med høyere utdanning forvente å i gjennomsnitt tjene 58 % mer enn hans motpart uten mer enn videregående utdanning, i gjennomsnitt i OECD-land. Innen 2010 hadde dette økt til 67 %. På lignende vis hadde kvinner med høyere utdanning i 2008 en gjennomsnittlig høyere inntekt på 54 % mer enn deres kolleger med bare videregående utdanning. Innen 2010 hadde denne forskjellen økt til 59 % (Indicator A8).

Disse tallene antyder at selv om den økonomiske nedgangen unektelig hadde en omfattende innvirkning – spesielt for mennesker med lavere utdanning – så er innvirkningen av de større endringene i de økonomiske og utdanningsmessige landskapene enda større. I løpet av det siste tiåret har prosentdelen voksne som har fått seg høyere utdanning i OECD-land vokst fra 22 % i 2000 til 31 % i 2010 (Indicator A1). Men til tross for denne økte tilførselen av godt utdannede individer – så vel som de vakkende markedsforholdene fra 2008 og fremover – har de fleste mennesker med høyere utdanning fortsatt å høste økonomiske fordeler. Dette signaliserer at, samlet sett, så har behovet for svært dyktige arbeidere for å møte behovene til kunnskapsøkonomien i OECD-land fortsatt å vokse, selv gjennom den globale resesjonen.

Så lenge samfunn fortsetter å ha behov for flere ferdigheter på høyt nivå er det sannsynlig at fordelene med å ha en høyere utdanning vil forbli stor, ikke bare på kort men på lengre sikt. For eksempel, Education at a Glance 2012 anslår at den langsiktige personlige økonomisk gevinsten med å ta en tertiærutdanning i stedet for videregående skole som del av en opprinnelig utdanning, minus de tilknyttede kostnadene, bare er rett over 160 000 USD for en mann, og nesten 110 000 for en kvinne, i gjennomsnitt i OECD-land (Indicator 9).

Skattebetalere får også en sunn gevinst på de offentlige midlene som brukes til å hjelpe folk med å ta høyere utdanning. I gjennomsnitt mottar OECD-land en netto fordel på nesten 100 000 USD i økte innbetalinger av inntektsskatt og andre innsparinger for hvert individ de støtter med høyere utdanning – nesten tre ganger beløpet på den offentlige investeringen. For kvinner er den netto offentlige gevinsten nesten to ganger så stor som den offentlige investeringen (Indicator A9). Selvfølgelig er ikke de offentlige og private fordelene med utdanning bare økonomiske. Education at a Glance 2012 viser at høyere utdanningsnivåer knyttes til lengre forventet levealder, høyere andel som stemmer ved valg og mer støttende holdninger når det gjelder likestilling for etniske minoriteter (Indicator A11).

Det faktum at å investere i utdanning gir store fordeler for både individer og samfunn, hjelper faktisk med å forklare et av de mest fremtredende funnene fra Education at a Glance 2012: offentlige og private investeringer innen utdanning økte i merkbart grad i mange OECD-land i resesjonsåret 2009. Mellom 2008 og 2009 økte mengden penger myndigheter, virksomheter og individuelle studenter og deres familier brukte, for alle utdanningsnivåer kombinert, med 24 % i 24 av 31 OECD-land med tilgjengelig data. Dette skjedde selv mens nasjonal rikdom, som målt av BNP, gikk ned i 26 av disse landene (Indicator B2). På lignende vis økte forbruk per student i barneskoler, videregående skoler og høyere utdanningsinstitusjoner med i gjennomsnitt 15 prosentpoeng i OECD-land mellom 2005 og 2009. I mellomtiden økte forbruk per student etter tertiære institusjoner i gjennomsnitt 9 prosentpoeng i løpet av samme perioden (Indicator B1).

Læreres lønn er vanligvis den største delen av forbruk på utdanning, og dermed forbruk per student. Blant land med tilgjengelige data, økte lønnskostnadene til lærere per student i gjennomsnitt med en tredjedel på gruntrinnet og med en fjerdedel på ungdomstrinnet mellom 2000 og 2010. Økningen i lønnskostnader til lærere per student mellom 2000 og 2010 har for det meste vært påvirket av endringene i to faktorer: læreres lønninger og anslåtte klassestørrelser. Mellom 2000 og 2010, blant land med data tilgjengelig for begge årene, økte læreres lønninger i gjennomsnitt med ca. 16 % på gruntrinnet og 14 % på ungdomstrinnet, mens anslåtte klassestørrelser i gjennomsnitt gikk ned med 14 % på gruntrinnet og med 7 % på ungdomstrinnet (Indicator B7).

Education at a Glance 2012 finner også bevis for at lærerstanden blir eldre. Mellom 1998 og 2010 gikk andelen lærere på ungdomstrinnet som var 50 år eller eldre, opp fra 28,8 % til 34,2 % i gjennomsnitt blant land med sammenlignbare data (Indicator D5). I land som står i fare for å miste et betydelig antall lærere gjennom pensjonering, mens den skoleberettigede befolkningen forblir den samme eller øker, vil myndigheter måtte gjøre læreryrket mer attraktivt, utvide lærerutdanning og, om nødvendig, tilby alternative måter fagfolk som er midt i karrieren sin, og som ønsker å bytte karrierer, kan bli sertifisert på.

Endringer i hvem som deltar i utdanning

Spesielt i tider med finansielle begrensninger må land gjøre smarte valg om hvordan de skal tildele begrensede ressurser. Education at a Glance 2012 bringer oppmerksomhet til flere områder hvor land har gjort merkbare fremskritt, og identifiserer andre som sannsynligvis vil kreve videre oppmerksomhet i fremtiden. For eksempel – som beskrevet i vår første indikator om småbarnspedagogikk- og oppdragelse (Indicator C2) – land gjør beundringsverdige fremskritt med å utvide skolegang for sine yngste studenter, et tema som har blitt mer fremtredende på land sine utdanningspolitiske agendaer i de senere år. I gjennomsnitt i OECD-land med data for begge årene, økte innmeldingen i skolen av småbarn fra 64 % av 3-år gamle i 2005 til 69 % i 2010, og fra 77 % av 4-år gamle i 2005 til 81 % i 2010. Mer enn tre fjerdedeler av 4-år gamle i OECD-land er nå påmeldt i småbarnsutdanning, og i flesteparten av OECD-land begynner utdanningen nå for de fleste barn godt før de er 5 år gamle. Gitt at småbarnsutdanning knyttes til bedre prestasjoner senere i skolen, lover disse utviklingene godt for en fremtid der det å bygge ferdighetene til unge mennesker vil være viktigere enn noen gang.

OECD-land ser også fortsatt framgang når det gjelder kvinners deltakelse i høyere utdanning. For eksempel, prosentdelen av kvinner som forventes å begynne på universitetsstudier i deres levetid økte i gjennomsnitt fra 60 % i 2005 til 69 % i 2010 i OECD-land, mens andelen for menn økte fra 48 % til 55 % i løpet av denne samme perioden (Indicator 3). I tillegg utgjør kvinner nå i gjennomsnitt 59 % av alle som er uteksaminert fra universiteter med sin første grad i OECD-land (Indicator A3). Selv om det må gjøres mer for å øke kvinners deltakelse i studieretninger som ingeniørvitenskap, produksjon og informatikk – så vel som deres representasjon blant de med høyere grader – er fremskrittene så langt oppmuntrende (Indicator A4).

I tillegg har antallet utenlandske studenter som tar høyere utdanning i OECD-land doblet siden 2000. I absolutte termer er det største antallet utenlandske studenter fra Kina, India og Korea. Omlag 77 % av utenlandske studenter tar høyere utdanning i et OECD-land. Internasjonale studenter utgjør 10 % eller mer av de som tar tertiærutdanning i Australia, Østerrike, Luxembourg, New Zealand, Sveits og Storbritannia. De utgjør også mer enn 20 % av de som deltar i avanserte forskningsprogrammer i Australia, Østerrike, Canada, Danmark, Irland, Luxembourg, New Zealand, Sverige, Sveits, Storbritannia og USA (Indicator C4).

I motsetning er fremdeles det å forbedre utdanningsmessig likestilling og muligheter for alle studenter, uansett bakgrunn, en utfordring i alle OECD-land. For eksempel, Education at a Glance 2012 konkluderer med at

leseferdighetene til studenter med immigrantbakgrunn kan være spesielt negativt påvirket når de går på skoler med et stort antall elever som kommer fra familier med lave utdanningsnivåer (Indicator A5).

På samme måte ville beslutningstakere gjøre lurt i å ta notis av økningen i antallet 15-29-åringer, som hverken er i arbeid eller under utdanning eller opplæring – den såkalte “NEET”-befolkningen – som toppet seg til 16 % i OECD-land i 2010, etter flere år med nedgang (Indicator C5). Selv om størrelsen på denne befolkningen kan være påvirket av flere faktorer, er det sannsynlig at denne økningen i mange OECD-land reflekterer de spesielle utfordringene unge mennesker har blitt stående overfor som følge av den globale resesjonen. Data fra 2012 OECD Employment Outlook viser at ungdomsarbeidsledighet nå har nådd alarmerende høyder i flere OECD-land, noe som understreker behovet for at land vurderer tiltak som på en produktiv måte kan engasjere mennesker i denne avgjørende aldersgruppen, slik som yrkesmessig utdanning og opplæring, og muligheter for uformell utdanning og opplæring.

På samme måte, i en tid der det å ha en høyere utdanning i økende grad er nødvendig for å sikre en problemfri overgang til arbeidsmarkedet, må mange OECD-land gjøre mer for å forbedre tilgang til høyere utdanning for unge mennesker som kommer fra vanskelige vilkår. Education at a Glance 2012 finner store forskjeller i unge menneskers sjanser til å ta høyere utdanning avhengig av deres foreldres utdanningsbakgrunn. I gjennomsnitt i OECD-land er det mindre enn halvparten så sannsynlig at unge mennesker fra familier med lave utdanningsnivåer tar høyere utdanning sammenlignet med andelen slike familier i befolkningen. I mellomtiden er det nesten dobbelt så sannsynlig at en ung person som har minst en forelder som har tatt en høyere utdanning er under høyere utdanning, sammenlignet med andelen av disse familiene i befolkningen (Indicator A6).

Til slutt, fordi endringer i den globale økonomien påvirker både land og individer, bør land passe på at de finner en god balanse mellom det å tilby hensiktsmessig offentlig støtte til utdanning og kreve at studenter og familier dekker noe av kostnadene selv. Som utgiftsdataene oppgitt tidligere antyder, har studenter og familier tatt på seg en økende andel av utdanningskostnadene i mange OECD-land (Indicator B3). Selv om denne generelle tilnærmingen er rimelig fordi mange individer drar nytte av mange av fordelene knyttet til utdanning, kan det også føre til scenarier der individer blir stående overfor økonomiske barrierer til å ta mer utdanning – en situasjon som nå er virkelighet for mange mennesker som søker høyere utdanning i flere OECD-land (Indicator 5). Disse barrierene kan i sin tur hemme lands egne mål om å øke utdanningsnivået blant sin egen befolkning.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2012), *Education at a Glance 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2012-en